

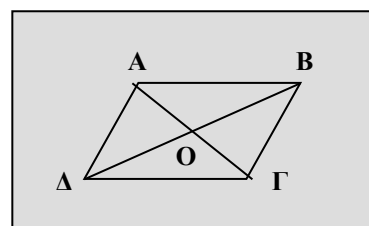
ΕΙΔΗ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΓΡΑΜΜΩΝ

1. Θα ξέρεις τι λέμε παραλληλόγραμμο, ορθογώνιο παραλληλόγραμμο, ρόμβο, τετράγωνο, τραπέζιο (Σελ 97, 100, 101, 102, 112)

2. Θα ξέρεις ότι κάθε παρ/μο έχει 3 ιδιότητες

α. Απέναντι πλευρές ίσες δηλ. $\begin{pmatrix} AB = \Gamma\Delta \\ AD = B\Gamma \end{pmatrix}$

η απόδειξη προκύπτει από την σύγκριση των τριγώνων $\hat{A}\hat{B}\Delta$, $\hat{B}\hat{\Gamma}\Delta$

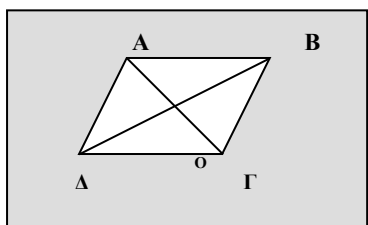
β. Απέναντι γωνίες ίσες δηλ. $\begin{pmatrix} \hat{A} = \hat{\Gamma} \\ \hat{B} = \hat{\Delta} \end{pmatrix}$

Η απόδειξη για το $\hat{A} = \hat{\Gamma}$ προκύπτει από τη σύγκριση των ίδιων τριγώνων για το $\hat{B} = \hat{\Delta}$ από τη σύγκριση των $\hat{A}\hat{\Delta}\Gamma$, $\hat{A}\hat{B}\Gamma$

γ. Οι διαγώνιοι διχοτομούνται δηλ. $\begin{pmatrix} OA = O\Gamma \\ OB = O\Delta \end{pmatrix}$

Η απόδειξη προκύπτει από την σύγκριση των $\hat{A}\hat{O}B$, $\hat{\Gamma}\hat{O}\Delta$

3. Θα ξέρεις ότι για να αποδείξεις ότι ένα τετράπλευρο είναι παρ/μο πρέπει να αποδείξεις μία από τις τέσσερις παρακάτω προτάσεις

α) Οι απέναντι πλευρές είναι ανά δύο ίσες

(Σύγκριση των $\hat{A}\hat{B}\Delta$, $\hat{B}\hat{\Gamma}\Delta$)

β) Δύο απέναντι πλευρές είναι ίσες και παρ/λες

(Σύγκριση των $\hat{A}\hat{B}\Delta$, $\hat{B}\hat{\Gamma}\Delta$)

γ) Διαγώνιοι διχοτομούνται

(Σύγκριση των $\hat{A}\hat{O}B$, $\hat{\Gamma}\hat{O}\Delta$)

δ. Οι απέναντι γωνίες είναι ίσες

(θα γράψεις προσεκτικά την απόδειξη όπως θα την κάνει ο καθηγητής σου στον πίνακα και θα την μάθεις πολύ καλά γιατί μπαίνει συχνά θέμα)

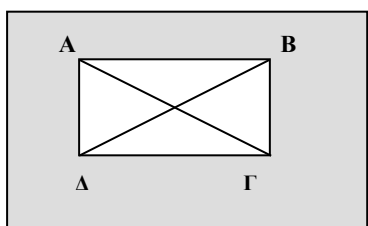

- 4.** Θα ξέρεις ότι το ορθογώνιο παρ/μο έχει 1 επιπλέον ιδιότητα από τα υπόλοιπα παρ/μα ότι δηλ

οι διαγώνιοι του ορθογωνίου παρ/μου είναι ίσες (δηλ $ΑΓ=ΒΔ$)

(Η απόδειξη προκύπτει από τη σύγκριση των $\triangle A\hat{B}\Delta$, $\triangle A\hat{\Delta}\Gamma$)

- 5.** Θα ξέρεις ότι για να είναι ένα τετράγωνο ορθογώνιο αρκεί να ισχύει μια από τις παρακάτω προτάσεις

i. Να είναι παρ/μο και να έχει μία ορθή γωνία

Ορισμός

ii. Να είναι παρ/μο και να έχει ίσες διαγώνιες

Ίδια απόδειξη με το 4

iii. Να έχει τρεις ορθές γωνίες

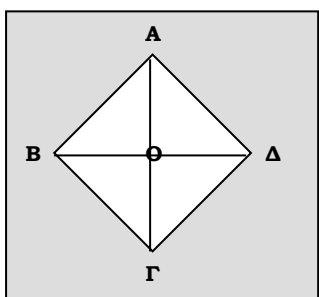
Αφού τότε αναγκαστικά και η 4^η θα είναι ορθή

iv. Όλες οι γωνίες του να είναι ίσες

Αφού τότε αναγκαστικά θα είναι όλες ορθές

6. Θα ξέρεις ότι ο ρόμβος έχει δύο επιπλέον ιδιότητες διαφορετικές από τα υπόλοιπα παρ/μα

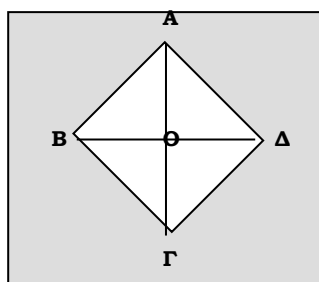
α) Οι διαγώνιες του ρόμβου τέμνονται κάθετα

($\hat{A}B\Delta$ ισοσκ, AO διάμεσος $\Rightarrow AO$ ύψος $\Rightarrow AG \perp BD$)

β) Οι διαγώνιες του ρόμβου διχοτομούν τις γωνίες του

($\hat{A}B\Delta$ ισοσκ, AO διάμεσος $\Rightarrow AO$ διχοτόμος $\Rightarrow AG$ διχοτόμος της $\hat{A}$)

7. Θα ξέρεις ότι για να είναι ένα τετράπλευρο ρόμβος αρκεί να ισχύει μία από τις παρακάτω προτάσεις)

i. Να έχει όλες τις πλευρές ίσες

Ορισμός

ii. Να είναι παρ/μο και να έχει δύο διαδοχικές πλευρές ίσες

Τότε θα είναι και οι υπόλοιπες αφού οι απέναντι πλευρές είναι ίσες

iii. Να είναι παρ/μο και οι διαγώνιες να τέμνονται κάθετα

Στο $AB\Delta$ η AO διάμεσος και ύψος $\Rightarrow AB\Delta$ ισοσκ $\Rightarrow AB=AD \Rightarrow AB\Gamma\Delta$ ρόμβος σαν παρ/μο με 2 διαδοχικές πλευρές ίσες

iv. Να είναι παρ/μο και μία διαγώνιος να διχοτομεί μία γωνία

Στο $AB\Delta$ η AO διάμεσος και διχοτόμος $\Rightarrow AB\Delta$ ισοσκ $\Rightarrow AB=AD \Rightarrow AB\Gamma\Delta$ ρόμβος σαν παρ/μο με 2 διαδοχικές πλευρές ίσες

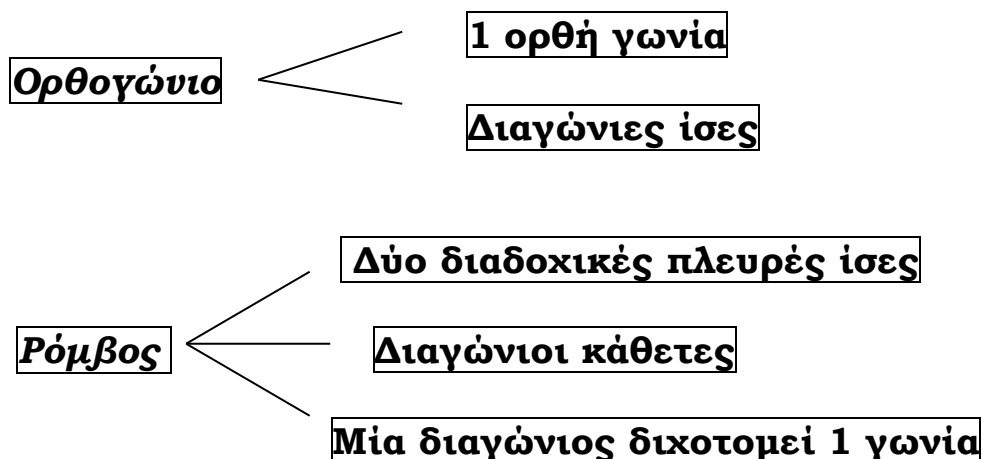
8

Θα ξέρεις ότι το τετράγωνο έχει όλες τις ιδιότητες παρ/μου, ορθογώνιου, ρόμβου δηλαδή

- i. Όλες οι πλευρές ίσες
- ii. Όλες οι γωνίες ορθές
- iii. Οι διαγώνιες ίσες και κάθετες και διχοτομούνται και διχοτομούν τις γωνίες του

9.

Θα ξέρεις ότι για να αποδείξεις ότι ένα παρ/μο είναι τετράγωνο πρέπει να αποδείξεις ότι είναι και ορθογώνιο και ρόμβος

Να συνδυάσεις τις δύο προϋποθέσεις για να είναι ένα παρ/μο ορθογώνιο, με τις 3 για να είναι ρόμβος και να φτιάξεις 6 προϋποθέσεις για να είναι ένα παρ/μο τετράγωνο

ΛΥΜΕΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Παραλληλογράμμου ΑΒΓΔ οι διαγώνιοι τέμνονται στο Ο. Αν Κ, Λ, Μ, Ν είναι τα μέσα των ΟΑ, ΟΒ, ΟΓ, ΟΔ αντίστοιχα να αποδείξετε ότι το ΚΛΜΝ είναι παρ/μο

Λύση

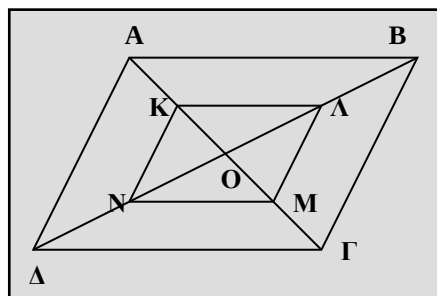
Αφού ΑΒΓΔ παρ/μο $\Rightarrow$ οι διαγώνιοι διχ/νται $\Rightarrow$ ΟΑ = ΟΓ $\Rightarrow \frac{ΟΑ}{2} = \frac{ΟΓ}{2} \Rightarrow$

ΟΚ = ΟΜ 1 (αφού Κ, Μ μέσα)

Όμοια βρίσκω ότι και ΟΛ = ΟΝ 2

1 2

$\Rightarrow$ ΚΛΜΝ παρ/μο γιατί οι διαγώνιοί του διχ/νται

2. Από τις κορυφές Α και Γ παραλληλογράμμου ΑΒΓΔ φέρουμε τις ΑΚ $\perp$ ΒΔ και ΓΛ $\perp$ ΒΔ. Να αποδείξετε ότι το ΑΚΓΛ είναι παραλληλόγραμμο.

Λύση

Τα τρίγωνα ΚΑΔ και ΛΒΓ έχουν

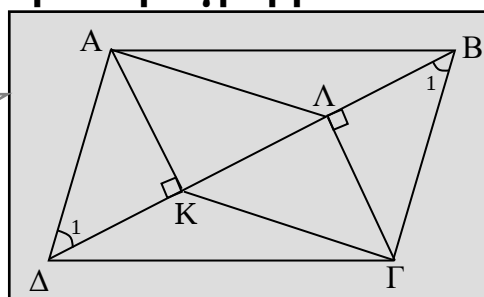
i) $\hat{K} = \hat{\Lambda} = 90^\circ$

ii) ΑΔ = ΒΓ (απέναντι πλευρές παρ/μου)

iii) $\hat{\Lambda}_1 = \hat{B}_1$ (ως εντός εναλλάξ των ΑΔ // ΒΓ)

$\Rightarrow \triangle KAD = \triangle LBG$ (είναι ορθογώνια και έχουν την υποτείνουσα και μία οξεία γωνία αντίστοιχα ίσες).

$\Rightarrow AK = GL$ **(1)**

Επειδή είναι και παράλληλες (τέμνουν κάθετα την ΒΔ), το τετράπλευρο ΑΚΓΛ είναι παρα/μο, διότι έχει δύο απέναντι πλευρές του ίσες και παραλ/λες.

3. Από την κορυφή Α τριγώνου ΑΒΓ φέρουμε ευθεία (ε) // ΒΓ. Από τυχαίο σημείο Δ της πλευράς ΒΓ φέρουμε τις παράλληλες προς τις ΑΒ και ΑΓ, οι οποίες τέμνουν την (ε) στα σημεία Ε και Ζ αντίστοιχα. Να αποδείξετε ότι τα τρίγωνα ΑΒΓ και ΔΕΖ είναι ίσα.

Λύση

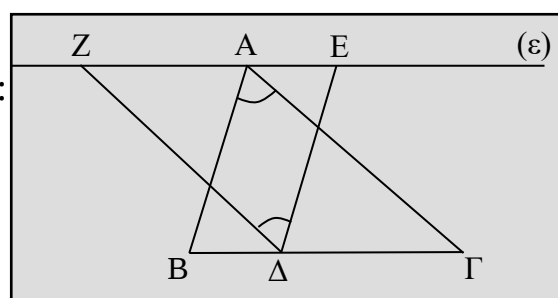
Το τετράπλευρο ΑΒΔΕ είναι παρ/μο γιατί έχει τις απέναντι πλευρές του παρ/λες οπότε, $\Delta E = AB$ **(1)**

Για τον ίδιο λόγο και το ΑΓΔΖ είναι παρ/μο
 $\Rightarrow \Delta Z = AG$ **(2)**

Τα τρίγωνα ΔΕΖ και ΑΒΓ έχουν:

- i) $\Delta E = AB$ (λόγω της **(1)**)
- ii) $\hat{\Delta} = \hat{A}$ (πλευρές παρ/λες)
- iii) $\Delta Z = AG$ (λόγω της **(2)**)

$$\Rightarrow \overset{\Delta}{\Delta E Z} = \overset{\Delta}{A B \Gamma} \text{ (Π - Γ - Π)}$$

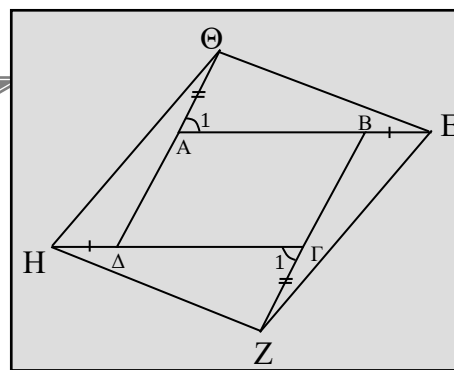
4. Δίνεται παραλληλόγραμμο ΑΒΓΔ και στις προεκτάσεις των πλευρών του ΑΒ, ΒΓ, ΓΔ, ΔΑ παίρνουμε τα σημεία Ε, Ζ, Η, Θ έτσι ώστε ΒΕ = ΔΗ και ΓΖ = ΑΘ. Ναδειχθεί ότι το ΕΖΗΘ είναι παραλληλόγραμμο.

Λύση

Τα τρίγωνα ΑΘΕ και ΓΗΖ έχουν:

- i) $A\Theta = \Gamma Z$ (Υ)
- ii) $\hat{A}_1 = \hat{\Gamma}_1$ (οξείες γωνίες με πλευρές παρ/μες)

$$\text{iii) } AE = \Gamma H \left(\begin{array}{l} \text{γιατί } AB = \Gamma D \\ \text{γιατί } BE = DH \end{array} \right)$$

$$\stackrel{(+)}{\Rightarrow} AB + BE = \Gamma\Delta + \Delta H \Rightarrow AE = \Gamma H$$

και $BE = \Delta H$

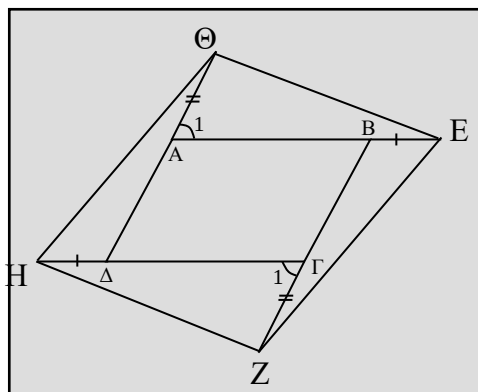
$$\Rightarrow \overset{\Delta}{\angle} \Theta E = \overset{\Delta}{\angle} \Gamma H Z \text{ (}\Pi-\Gamma-\Pi\text{)} \Rightarrow \Theta E = HZ \text{ (1)}$$

Όμοια αποδεικνύεται ότι:

$$\overset{\Delta}{\angle} B E Z = \overset{\Delta}{\angle} H \Theta \Rightarrow E Z = \Theta H \text{ (2)}$$

Απο τις σχ. (1) και (2)

$\Rightarrow$ το $EZH\Theta$ είναι παρ/μο γιατί έχει τις απέναντι πλευρές του ίσες.

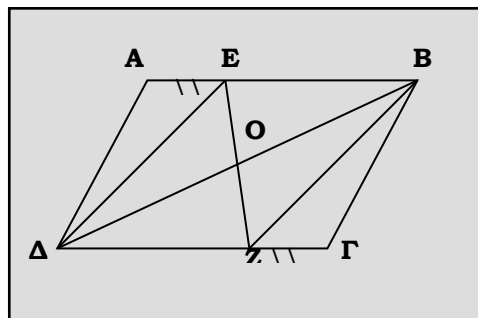

5. Στις πλευρές AB και $\Gamma\Delta$ παραλληλογράμμου $AB\Gamma\Delta$ παίρνουμε τα σημεία E και Z αντίστοιχα έτσι ώστε $AE = \Gamma Z$. Να αποδείξετε ότι η ευθεία EZ διέρχεται από το κέντρο του παρ/μου

Λύση

Ξέρουμε ότι κέντρο του παρ/μου είναι το μέσον της διαγωνίου $B\Delta$.

Για να αποδείξουμε λοιπόν ότι η EZ διέρχεται από το κέντρο του παρ/μου αρκεί να αποδείξουμε ότι το σημείο O που τέμνει την $B\Delta$ είναι το μέσον της

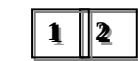

Είναι $AB = \Gamma\Delta$ (απέναντι πλευρές παρ/μων)

$(-) AE = \Gamma Z$ (υπόθεση)

$$AB - AE = \Gamma\Delta - \Gamma Z \Rightarrow BE = \Delta Z \quad \boxed{1}$$

αλλά είναι και $BE \parallel \Delta Z$ 2 αφού $AB\Gamma\Delta$ παρ/μο

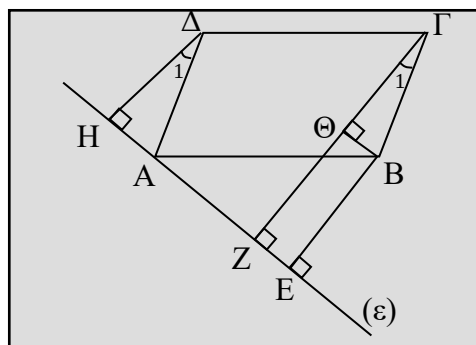
$BE\Delta Z$ παρ/μο γιατί 2 απέναντι πλευρές του είναι ίσες και παρ/λες $\Rightarrow$ οι διαγώνιοι διχοτομούνται $\Rightarrow$ Η EZ

διέρχεται από το μέσον O της BD δηλαδή από το κέντρο του παρ/μου $ABGD$)

6. Δίνεται παραλληλόγραμμο $ABGD$ και από την κορυφή A φέρουμε ευθεία (ε) που αφήνει το παραλληλόγραμμο προς το αυτό μέρος. Αν E, Z, H είναι οι προβολές των B, Γ, Δ αντίστοιχα στην (ε) , ναδειχθεί ότι $\Gamma Z = BE + \Delta H$.

Λύση

Φέρουμε την $B\Theta \perp \Gamma Z$, οπότε σχηματίζεται το τετράπλευρο $B\Theta ZE$, το οποίο είναι ορθογώνιο γιατί έχει $\hat{Z} = \hat{E} = \hat{\Theta} = 90^\circ$

Από το ορθογώνιο $BEZ\Theta$ παίρνουμε: $\boxed{BE = \Theta Z} \quad (1)$

Τα τρίγωνα $\triangle H\hat{A}\Delta$ και $\triangle \Theta\hat{B}\Gamma$ έχουν:

i) $\hat{H} = \hat{\Theta} = 90^\circ$

ii) $A\Delta = B\Gamma$ (απέναντι πλευρές παρ/μου)

iii) $\hat{\Delta}_1 = \hat{\Gamma}_1$ (οξείες γωνίες με πλευρές παρ/λες).

$\Rightarrow \triangle H\hat{A}\Delta = \triangle \Theta\hat{B}\Gamma$ (Είναι ορθογώνια και έχουν τις υποτείνουσες τους και μια οξεία γωνία αντίστοιχα ίσες) $\Rightarrow \boxed{\Delta H = \Gamma\Theta} \quad (2)$

Από τις σχέσεις **(1)** και **(2)** $\Rightarrow BE + \Delta H = \Theta Z + \Gamma\Theta = \Gamma Z$.

7. Έστω Δ και E οι προβολές της κορυφής B ενός τριγώνου $AB\Gamma$ στις διχοτόμους της γωνίας $\hat{A}$.

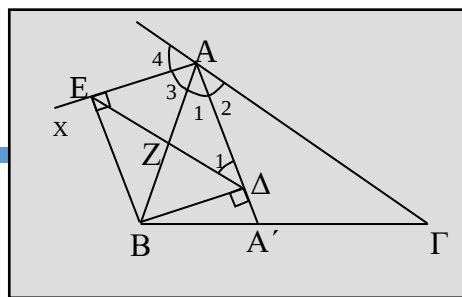
Να αποδείξετε ότι:

α) Το τετράπλευρο με κορυφές A, Δ, B, E είναι ορθογώνιο.

β) Η ευθεία ΔE διέρχεται από το μέσο της πλευράς AB και είναι παράλληλη προς την πλευρά $A\Gamma$.

Λύση

α) Επειδή οι γωνίες $\hat{A}$ και $\hat{A}_{εξ}$

είναι εφεξής και παραπληρωματικές
οι διχοτόμοι τους τέμνονται κάθετα,
δηλαδή $AA' \perp AX$

Επειδή $\hat{\Delta}AE = \hat{A}EB = \hat{A}LB = 90^\circ$ το
τετράπλευρο $A\Delta BE$ είναι ορθογώνιο

β) Γνωρίζουμε ότι οι διαγώνιες του
ορθογωνίου είναι ίσες και διχοτομούνται
οπότε: $ZA = ZB = Z\Delta = ZE$.

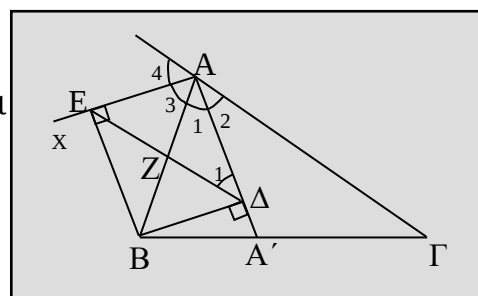
Επειδή $ZA = Z\Delta$ το τρίγωνο $Z\Delta\Delta$
είναι ισοσκελές, άρα $\hat{A}_1 = \hat{\Delta}_1$ **(1)**

Από την υπόθεση έχουμε και $\hat{A}_1 = \hat{A}_2$ **(2)**

Από τις σχέσεις **(1)** και **(2)**

$$\Rightarrow \hat{\Delta}_1 = \hat{A}_2 \Leftrightarrow \Delta E \parallel A\Gamma$$

γιατί τέμνονται από την $A\Delta$ και σχηματίζουν τις εντός
εναλλάξ γωνίες ίσες.

8. Έξω από ένα τετράγωνο $AB\Gamma\Delta$ κατασκευάζουμε τα
ισόπλευρα τρίγωνα ABE , $B\Gamma Z$, $\Gamma\Delta H$ και $\Delta A\Theta$. Να
αποδείξετε ότι το τετράπλευρο $EZH\Theta$ είναι
τετράγωνο.

Λύση

Τα τρίγωνα $A\Theta E$ και $B\hat{E}Z$ έχουν:

i) $AE = BE = a$ (= πλευρά τετραγ.)

ii) $A\Theta = BZ = a$

iii) $\hat{\Theta}AE = \hat{E}BZ = 150^\circ$ (*)

$$\Rightarrow \hat{A}\Theta E = \hat{B}\hat{E}Z \quad (\Pi - \Gamma - \Pi)$$

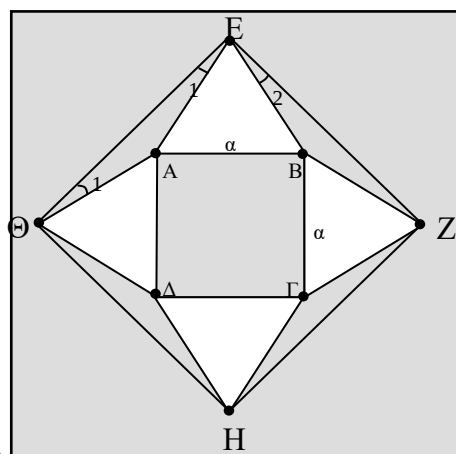
Άρα $\Theta E = EZ$ **(1)**

Ομοίως αποδεικνύεται ότι: $\hat{B}\hat{E}Z = \hat{\Gamma}H Z = \hat{\Delta}\Theta H \Rightarrow EZ = ZH = H\Theta$ **(2)**

Από τις σχ. **(1)** και **(2)** παίρνουμε ότι το τετράπλευρο
 $EZH\Theta$ είναι ρόμβος (έχει τις τέσσερις πλευρές του ίσες).

Από το ισοσκελές τρίγωνο $A\Theta E$

$$\Rightarrow \hat{\Theta}AE + \hat{E}_1 + \hat{\Theta}_1 = 180^\circ \Rightarrow 150^\circ + 2\hat{E}_1 = 180^\circ \Leftrightarrow \hat{E}_1 = \frac{180^\circ - 150^\circ}{2} = 15^\circ$$

Όμοια αποδεικνύεται ότι: $\hat{E}_2 = 15^\circ$

Επειδή $\Theta\hat{E}Z = \hat{E}_1 + \hat{AEB} + \hat{E}_2 = 15^\circ + 60^\circ + 15^\circ = 90^\circ$,

ο ρόμβος ΕΖΗΘ είναι τετράγωνο αφού έχει μια ορθή γωνία

$\left(* \text{ Είναι } \Theta\hat{A}E + \Theta\hat{A}\Delta + \Delta\hat{A}B + B\hat{A}E = 360^\circ \Leftrightarrow \Theta\hat{A}E + 60^\circ + 90^\circ + 60^\circ = 360^\circ \Leftrightarrow \right)$

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΞΑΣΚΗΣΗ

1. Να αποδείξετε ότι τα μέσα των πλευρών ενός τραπεζίου είναι κορυφές ρόμβου, αν και μόνο αν το τραπέζιο είναι ισοσκελές.

-----

2. Σε παραλληλόγραμμο ΑΒΓΔ, παίρνουμε τυχαίο σημείο Ε της πλευράς ΑΒ. Από το Α η παράλληλη προς την ΕΓ τέμνει την πλευρά ΔΓ στο Θ. Να αποδειχθεί ότι ΒΘ // ΔΕ.

-----

3. Δύο ίσοι κύκλοι με κέντρα O και K εφάπτονται εξωτερικά στο σημείο A . Θεωρούμε ένα σημείο B του ενός κύκλου και ένα σημείο Γ του άλλου έτσι ώστε η γωνία $BA\Gamma$ να είναι ορθή. Να αποδείξετε ότι το $OB\Gamma K$ είναι παραλληλόγραμμο.

4. Ευθεία (ε) , διέρχεται από το κέντρο O παραλληλογράμμου $AB\Gamma\Delta$, και τέμνει τις πλευρές AB και $\Gamma\Delta$ στα σημεία H και Θ αντίστοιχα και τις ευθείες $B\Gamma$ και $A\Delta$ στα E και Z αντίστοιχα. Να αποδείξετε ότι $E\Theta = ZH$.

-----

5. Έστω E το μέσο της πλευράς AB ενός παραλληλογράμμου $ABΓΔ$, για το οποίο ισχύει $AB = 2BΓ$. Να αποδείξετε ότι: α) Η διχοτόμος της γωνίας $\hat{B}$ διχοτομεί το ευθύγραμμο τμήμα $ΓΕ$ και την πλευρά $ΓΔ$. β) Οι διχοτόμοι των γωνιών $\hat{A}$ και $\hat{B}$ τέμνονται σε σημείο της $ΓΔ$.

-----

6. Σε ένα παραλληλόγραμμο $ABΓΔ$ είναι $AB = 2BΓ$. Αν M είναι το μέσο της AB , ναδειχθεί ότι $ΓΜ \perp ΔΜ$.

- 7. Ένα παραλληλόγραμμο είναι ρόμβος, αν και μόνο αν οι αποστάσεις των απέναντι πλευρών του είναι ίσες.**

- 8. Να αποδείξετε ότι οι εφαπτόμενες ενός κύκλου στα άκρα δύο κάθετων διαμέτρων του σχηματίζουν τετράγωνο.**

_____

_____

_____

_____

_____

9. Οι διχοτόμοι των γωνιών παραλληλογράμμου αν δεν συντρέχουν, τότε σχηματίζουν ορθογώνιο με διαγώνιους παράλληλες στις πλευρές του αρχικού.

[illegible]

[illegible]